

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Hitlerjeva zmag

Ce razumemo pod diplomatom državnika, ki zna od svojega nasprotnika izvojevati koncesijo po finih ovinkih, ne da bi zadel njegovo občutljivost, pa naj bo ta splošno človeška ali lastna določeni kulturi, potem lahko trdimo, da niso Nemci dobri diplomati. Nemška diplomacija prerada bi je s pestjo po mizi. Takšna je bila pred vojno pod Viljemom, takšna je danes, ko se še ne more ločiti od Viljemovega duha in se smatra še vedno za predstavnika naroda, ki ima neko izredno poslanstvo na tem svetu. Še koncilijantni Stresemann je v Zenevi med jezično bitko z Zaleskim o manjšinskem vprašanju udaril po mizi; leta 1922, so Nemci v Rapallu pokazali zaveznikom, da bi nanje pritiskali, pest z razglasitvijo pogodbe z boljševiki; marca lanskega leta sta Curtius in Schober presenetila vso Evropo z načrtom o carinski zvezi z Nemčijo in danes stojimo pred svečano izjavo nemškega kanclerja, da ne bo Nemčija več plačevala vojne odškodnine.

Povojna Evropa, ki se ne more umiriti in ki ji je gospodarska kriza zrahljala živce, je preobčutljiva, da bi z lahkoto prenesla takšne sunki. Nemci računajo z njeno šibkostjo, lahko rečeno, z njeno onemoglostjo in pa s splošno moralno, socialno in gospodarsko zmedo po vsem svetu in smatrajo, da so takšni trenutki najbolj primerni za krepke diplomatske sunki, misleč, da se nikdo ne bo upal odločno reagirati na udarec. Evropa je utrjena in ljudem prav nič ne prija zvenketanje s sabljo, na Poincaréjev pohod v Porurje ne moremo misliti in tudi vpoklic rezervistov v Belgiji, o katerem piše nemški tisk, bo gotovo zgolj obrambnega značaja pred morebitnimi Hitlerjevimi presenečenji; vendar je gotovo, da takšno sistematično draženje evropske javnosti ne more koristiti miru.

Brüningova gesta izdaja Hitlerja, ki stoji v ozadju stotisočih jeklenih čelad in oboroženih buršov. Danes je že postransko vprašanje, ali je Brüning s svojo potezo hotel razorožiti Hitlerja, ali pa je morda postal na njegov pritisk. Inozemstvo stoji že pred dovršenim dejstvom: Dr. Brüning je govoril kakor bi govoril Hitler, ako bi bil na vladi. Hitlerjeve besede v ustih predstavnika najbolj umerjene stranke, ki igra po vojni v Nemčiji vodilno vlogo, so še težje. Prav radi verjamejo poročila baselskih izvedencev, da Nemčija danes ne more plačevati vojne odškodnine radi gospodarske krize, tudi ne izključujemo možnosti, da ne bi Nemčija tega zmogla tudi v bodoče, čeprav tujen današnji gospodarski razvoj tega ne kaže, toda že danes pred vsem svetom brezobzirno napovedati: »plačevali ne bomo več«, se pravi, »plačevali ne bomo ne morda radi tega, ker ne moremo, temveč ker nečemo.« V tem leži vsa teža prve Brüningove izjave, ki jo je pozneje nekoliko omilil s silno elastično pripombo, češ, da Nemčija ne bo plačevala, ako se svetovni gospodarski položaj ne izboljša. Nemčija je s tem raztrgala ne samo versajsko mirovno pogodbo, o kateri trdi, da jo je podpisala prisiljeno, temveč tudi poznejše prostovoljne dogovore, kakor so Dawesov in sedanji Youngov načrt, ki je bil sklenjen v Haagu.

Nikdo ne more Nemcem zameriti, da si skušajo olajšati breme vojne odškodnine ali se ga kratkotalno olajšati, toda pot, ki jo pri tem ubirajo, je zgrešena. Kakor zasebne, tako se tudi mednarodne pogodbe lahko revidirajo samo sporazumno med obema pogodbenikoma. Zato je bila tudi ekli-cana konferenca v Lausanni, da se prizadete države domenijo z Nemčijo glede reparacij; nemški upniki so bili tudi že pripravljeni na kompromis, to je zaenkrat na moratorij. Medtem pa so Nemci, ki so dobro vedeli za pripravljenost nekdanjih zaveznikov na popuščanje, dvignili glave, češ mi sploh ne bomo plačevali, in s tem že raztrgali Youngov načrt, ki so ga podpisali kot svobodni narod.

Tu se nam vsiljuje vprašanje, ali ne bodo Nemci isto storili tudi z drugimi določbami mirovnih pogodb? Locarno so tudi podpisali in si želeli v čast, da so mogli to storiti ne kot premaganci temveč kot enakopravna država, danes pa vam ves nemški tisk ne glede na njegovo politično pripadnost javno trdi, da ne bo Nemčija nikdar priznala poljske meje, in se razburja radi zblizanja med Rusijo in Poljsko. Katera mednarodna pogodba bo potem Nemcem še sveta? Na kakšno podlago naj se postavijo mednarodni odnošaji, ne samo politični, ako se pogodbe tako lahko trgajo? Takšna politika škoduje očividno tudi gospodarskemu kreditu Nemčije.

Za slovanske obmejne države je bila Brüningova izjava gotovo resen opomin, naj se nikar ne vdajajo iluzijam glede bodočih namenov Nemčije. Brüning je tudi s svojo nepričakovano gesto popolnoma izpodkopal temelje Briandove politike in zrušil, kar sta Stresemann in Briand tako potrepljivo gradila leta in leta.

Ako pogledamo na vprašanje reparacij, kakor ga je sedaj postavil Brüning, in na bližnjo reparacijsko konferenco v Lausanni z našega ožjega vidika, je jasno, da se mi ne moremo odpovedati reparacijam. Preveliko odgovornost bi si nadel pred narodom tisti, ki bi se upal to storiti. Vsek naš človek od pripravega kmeta do najvišjega uradnika je občutil na svojih ramenih Hooverjev moratorij, ki je našim financam ugrabil 800 milijonov dinarjev. Tudi mi smo pripravljeni na žrtve, ako so potrebne za pomirjenje in gospodarsko obnovo Evrope. Toda te žrtve je treba pravilno, to je sorazmerno razdeliti. Zakaj bi tudi Nemci, katerih zemlja ni poznala strahovitih vojnega razdejanja, katerih industrija je najpopolnejše opremljena, katerih trgovinska bilanca je močno aktivna, katerih življenjski standard je nemerno višji kakor pri vsakem izmed srednjeevropskih, ako ne evropskih narodov, ne vzeli nekaj žrtve nase? Kako naj naša država naloži za vso

Francija in Nemčija zbirata sile

Obe vladi se trudita, da gresta čim jači pred mednarodne konference

Reševanje francoske vladne krize

Pariz, 12. jan. tg. Francoski kabinet je danes popoldne v nujno sklicani seji stavil na razpolago vse ministrske portfelje. Laval je dobil naročilo, da se pogaja o takojšnji preosnovi, ali pa novi sestavi vlade. Predvsem se je Laval dopoldne odpeljal k Briandu, da bi se z njim natančneje dogovoril. Okoli 11 dopoldne je Laval izjavil, da se je z Briandom v Elizej, da poroča predsedniku republike. Okoli 11.30 se je sestel ministrski svet. Kakor se uradno poroča, je ministrski predsednik poročal o trenutnem položaju in naglašal, da hoče neposredno pred velikimi mednarodnimi konferencami skleniti vse vladne stranke, da bi se vodila skupna politika. Ministrski svet je soglasno odobril izjavo ministrskega predsednika in mu pustil popolno svobodo delovanja. Vsi ministri in vsi državni podtajniki so mu dali svoje portfelje na razpolago.

Koncentracija nemških strank za volitev predsedniku

Berlin, 12. jan. tg. Ker se hoče nemška država vlada pred konferencami v Lausanneu in Zenevi izogniti doma velikim parlamentarnim debatam o zunanji politiki, je bil danes v odboru najstarejših poslancev odklonjen predlog komunistov za sklicanje nemškega državnega zbora. Kljub temu je sklicanje državnega zbora potrebno radi volitve državnega predsednika, ki se ima sedaj izvršiti z ljudskim glasovanjem. Državni zbor pa mora določiti termin za volitve. Računa se s tem, da bodo volitve na kako nedeljo meseca februarja, morda 21. ali 28. februarja. Hugenberg je danes poslal državnemu kanclerju Dr. Brüningu odklonilen odgovor nemških nacionalistov, da bi se poslovna doba Hindenburga podaljšala v državnem zboru. Vlada je sedaj zagotovljena, da bodo

vse stranke razen komunistov podpirale izvolitev Hindenburga tako, da bo potrebna samo ena volitev.

Francija in Anglija še vedno needini

Pariz, 12. jan. tg. »Matin« smatra, da se je sir Leith-Ross zato odpeljal nazaj v London, ker je smatral, da so njegove instrukcije zastarele sprčo novega sunka nemškega kanclerja dr. Brüninga. »Matin« izjavlja, da so ostale konference sira Leith-Rossa v Parizu brez uspeha. Anglija nastopa še vedno za anuliranje dolgov in reparacij in zahteva petletni moratorij za Nemčijo, dočim dovoljuje Francija kvečjemu 2 letni moratorij. Z ozirom na te difference napoveduje »Figaro«, da bo prišlo zopet do osebnega sestanka med Lavalom in MacDonal-dom, morda že koncem tekočega tedna.

Reparacijska banka odklonila podaljšanje nemških kreditov

Basel, 12. jan. AA. Upravni svet banke za mednarodna plačila je na formalno zahtevo guvernerja francoske narodne banke odklonil prošnjo nemške narodne banke, naj bi ji bil podaljšan kredit, ki ga uživa za brezpogojne reparacijske datjave Nemčije. Sklep upravnega odbora je bil soglasen, čeprav je pred sejo dr. Luther zatrjeval, da bi utegnili odtegnitev tega kredita ogroziti nemško valuto.

Berlin, 12. jan. AA. Nemško časopisje ponatiskuje inozemske komentarje o Brüningovih izjavah Wolffovi agenciji in posebno ostro zavrača napovedi francoskega časopisja o gospodarskih sankcijah, če Nemčija odpove nadaljnje reparacije. Pri tej priliki protestirajo listi tudi proti odpovedi reeskontnega kredita v znesku 100 milijonov dolarjev, ki ga je doslej imela nemška narodna banka pri baselski banki za mednarodna plačila.

Tudi Italijani bi se radi znebili vojnih dolgov

Milan, 12. jan. tg. V italijanskih listih se čuje vedno glasnejše zahteve proti dr. Brüningovi izjavi, da naj zaveznike države, enako kakor Nemčija, izjavijo, da vojnih dolgov ne morejo več plačevati. Pričakuje se, da bo tako izjavo dala Anglija in da se bo Angliji pridružila Italija, ki je že leta 1922 izjavila, da je zveza med reparacijami in vojnimi dolgi neizločljiva. »Popolo d'Italia« izjavlja v uvodnem članku, o katerem se smatra, da je prišel naravnost izpod peresa Mussolinija: če na lozanski konferenci ne bo nobene rešitve, bi bilo bolje, da bi se sploh ne sklicala in da bi se sploh take drage in nevarne konference ne sklicale več. Lozanska konferenca mora dovesti do tega, da se črtata strani: debet in kredit v tragičnem političnem knjigovodstvu.

Bethlen pri Mussoliniju

Italijanski sunek proti Mali antanti

Belgrad, 12. jan. I. Semikaj so prispеле vesti, da je grof Bethlen odpotoval preko naše države v Italijo, kjer se sestane s predsednikom Mussolinijem. Ker ta obisk prihaja takoj za obiskom romunskega ministra Argetoianu, dobiva v sedanjem trenutku prav poseben značaj. V ospredju srednjeevropske politike sta dve vprašanji: ustvaritev gospodarskega bloka in preokret v stališču napram Sovjetski Rusiji. Italija se trudi, da bi na vsak način preprečila napovedani podonavski gospodarski blok ter je brez dvoma v tem smislu vplivala na romunskega ministra in bo ves svoj pritisk izvajala gotovo tudi na grofa Bethlena, ki je že star popotni romar v italijanski zunanji politiki. Vzporedno pa bi italijanska diplomacija

rada videla, da pride do sporazuma z Romunijo. Argetoianu je našel novo vzpodbudo v tem pravcu. Ni neverjetno, da bi se tudi grof Bethlen ne pridružil isti politiki. Doznava se v diplomatskih krogih, da gotove velesile, kakor n. pr. Italija in Nemčija, na vse načine delajo v tem smislu, da bi razdvojila države male antante, tako v vprašanju podonavske gospodarske politike kakor tudi v vprašanju vpostavitve normalnih razmer s Sovjetsko Rusijo. Z razdvojitvijo male antante bi po njihovem računu oslabilo tudi položaj Francije pri bodočih velikih dveh konferencah o reparacijah in razorožitvi. Vse kaže, da je grof Bethlen v tem pogledu velik sotrudenik Italije.

Prijateljska pogodba med Albanijo in Bolgarijo

Sofija, 11. jan. Dne 5. januarja je prišla v Sofijo albanska delegacija, ki je imenovana za prihodnjo balkansko konferenco in kateri načeljuje Ahmed bej Konica, bivši albanski minister za zunanje zadeve. Dne 9. januarja je mešana komisija zaključila svoje delo ter je bil prijateljski dogovor med obema državama podpisan; s strani albanske delegacije so podpisali pogodbo Ahmed bej Konica, Fuad Aslani in Skender Konica; od bolgarske delegacije pa Janko Sakasov, A. Tošev in prof. Genov.

Pogodba določa pravice narodnih manjšin, Albanecv v Bolgariji in Bolgarov v Albaniji, ki so jim garantirane v smislu mirovnih pogodb. Manjšinam se garantira svobodno ustanavljanje šol in cerkva tam, kjer so v premoči z domačim prebivalstvom, drugod se jim pa odpirajo prosvetni tečaji. Sirjenje prosvete in literature je svobodno. Za balkanski pakt se predlaga prijateljstvo, arbitraža in nenapadanje. Trgovski stiki med obema državama naj se poglobe, kakor se že vodijo del časa pregovori v tem smislu. Sploh se je v vseh vprašanjih doseglo

Dunajska vremenska napoved: Nobene bistvene spremembe vremena.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno in toplo. Topli južni vetrovi bodo postali močnejši. Slabo deževje se predvideva.

bližnjo bodočnost našim davkoplačevalcem breme 800 milijonov dinarjev, kako naj obnovi po vojni oškodovane kraje, kako naj plačuje dolgeve, ki jih je napravila med vojno, da obvaruje svojo samostojnost? Priznavamo, da je danes gospodarstvo enega naroda vezano na gospodarstvo drugega. Toda gospodarski in socialni položaj v Nemčiji ni danes niti zdaleč tako težak, da bi vodilni politiki mogli pred narodom opravičiti žrtve, ki se od njega zahtevajo. Na koncu vseh koncev pa bi bilo nepredvidno, da bi s temi res krvavimi žrtvami krepili udarno moč naroda, ki se še vedno ni odpovedal svojemu »Drangu nach Ostens«.

Nadškof Kordač - osemdesetletnik

Praga, 12. jan. Včeraj je praznoval nadškof dr. František Kordač svoj 80. rojstni dan. Odkar je odločil mesto praškega nadškofa, biva jubilar v Brežanah. Vsi katoliški listi prinašajo laskave ocene o slavljenskem delovanju za procvit katolištva na Češkoslovaškem. Njegovi pastirski listi so bili odločilni za usmerjenje socialnega katoliškega gibanja. Nastopal je proti vsakemu indiferentizmu liberalizmu, proti materialističnemu monizmu kakor tudi proti človečanskim, tezam profesorja Masaryka. Bil je izvrsten pridigar, a obenem voditelj katoliške mladine. Skrbel je za duhovniški naraščaj in zgradil moderno semenišče. Veliko pozornost so vzbudili njegovi pastirski listi glede socialnega vprašanja. V zadnjem času je nadškof Kordač zopet obolet, vendar se mu je zdravje že toliko popravilo, da lahko še vedno mnogo piše. Neki publicist zaključuje svoj članek o nadškofu Kordaču tako-le: »Njegova osebnost kaže poteze demokracije, človeške strpnosti, asketičnega življenja in globoke življenjske modrosti. Po prevratu je umrl olomuški nadškof Stojan predstavljaj srce češkoslovaškega katolištva, nadškof Kordač pa njega možgane.«

Budimpešta, 12. januarja. Ž. Madjarsko-češkoslovaška pogajanja, ki so bila v preteklem mesecu prekinjena v Parizu, se bodo nadaljevala 16. t. m. v Zenevi.

Budimpešta, 12. jan. Ž. Madjarski parlament se bo sestel k rednemu zasedanju 14. t. m.

Druga seja senata

Overovljenje mandatov

Belgrad, 12. jan. I. Senat je imel danes svojo sejo, na kateri je izvolil verifikacijski odbor. Seja je bila odprta ob 10 dopoldne od starostnega predsednika Ivana Hribarja. Zapisnik prve seje je bil soglasno sprejet, nakar je skupščina senatorjev pismeno predložila listo članov za verifikacijski odbor. Predsednik je predložil, naj se lista zato, ker je edina, sprejme z aklamacijo, s čemer pa ni soglašal senator Cerović, ki je mnenja, da naj se ne avaja glasovanje z aklamacijo, ampak da naj senatorji glasujejo posamezno in imenoma. Ta predlog pa ni bil sprejet, ker se je smatralo, da je parlamentarno obeležje takó, da se o enotnih listah glasuje samo z aklamacijo. Predložena lista senatorjev je bila nato sprejeta. Člani so sledeči: Kosta Timotijević, Marko Radulović, Osman Vidović, Taka Popović, dr. Velimir Mažuranič, dr. Josip Šilović, Dimitrije Ilićanović, Desnica, dr. Franjo Novak, Milutin Petrović in Jovan Altiparmaković.

Predsednik Hribar je predlagal, naj se še prečita lista vseh senatorjev, toda dr. Stanko Šverljuga je stavil protipredlog. O protipredlogu so senatorji glaovali ter ga sprejeli, tako da imena senatorjev niso bila prečitana. Predsednik Hribar je nato poslal izrazno sožalja prevega jugoslovanskega senata ob priliki bridke izgube narodnega delavca dr. Jos. Š. Černja, jankar je proglasil konzultiranje verifikacijskega odbora, v katerem je bilo predsedniško

mesto poverjeno bivšemu banu savske banovine dr. Šiloviću. S tem je skupščinsko predsedništvo Ivana Hribarja končano ter prevle predsedstvo senata do definitivne izvolitve predsednika na predžednika verifikacijskega odbora.

Takoj po zaključeni seji se je sestel verifikacijski odbor, ki je imel lahko delo, ker ni obstajala nobena pritožba proti senatorjem. Vsi mandati so bili torej potrjeni.

Popoldne ob 4 se je seja nadaljevala. Verifikacijski odbor je podal svoje poročilo, ki je bilo brez vsake debate sprejeto.

Nato so senatorji prisegli po predpisih ustavnega zakona. Prihodnja seja bo sklicana pismenim potom.

Protifašisti delajo Italiji preglavice

Rim, 12. jan. Ž. »Giornale d'Italia« v svojem uvodnem članku ostro napada antifašistične emigrante in jih obtožuje, da so vsesplošno razvili teroristično akcijo, ter zahteva od Amerike, Švedske in Francije, da napravijo konec tej akciji ter da izžene antifašistične emigrante. Isti list navaja, da je bilo v zadnjih dveh mesecih v Združenih državah izvršenih 25 atentatov na italijanske konzule.

Albert Veliki proglazen svetnikom

V nedeljo, 10. t. m. je »Osservatore Romano« prineslo zelo obširno papeževu bulo, s katero svetlo oče proglasi Alberta Velikega za svetnika in cerkvenega učenika katoliške cerkve. Bulo je podpisal papež Pij XI. in kancelar rimske cerkve, kardinal Frühwirth ter prefekt kongregacije svetih obredov, kardinal Laurenti.

Bula je zelo obširna in obsega 6 velikih stolpcev formata Osservatore. Zelo toplo podaja uvodoma življenje svetnika od njegovega rojstva v škofiji Augsburgski, vstopa v dominikanski red, dalje, ko je postal provincial nemške province, podrobno opisuje njegove odlične cerkvene in učenjske nastope v demovini, v Parizu in Italiji, udeležbo na II. Lyonskem koncilu in povratek v Köln. Njegova velika dušnopastirska vnema najde posebno ozadje v njegovi izredni učenosti, s katero je slovel daleč preko nemških mej. Njegova izobrazba je bila vsestranska in že Pij II. je rekel o njem, da je doma na vseh znanstvenih področjih. Zato je bil že zgodaj odlikovan s pomembnim naslovom Doctor universalis.

Posebna Albertova zasluga je, da je dejanski oče »scholastike«, v katero filozofski sestav je mojstrsko uvedel Aristotelesa. V filozofiji in teologiji ga je dosegel edinole njegov učenec sv. Tomaž Akvinski. Albert je ustanovitelj scholastične teologije, katere metodika je še danes norma za teološko naobrazbo duhovništva. Posebno pomembni so Albertovi spisi o presv. Eucharistiji, njegove eksegeze, mariološka in mistična dela. Z Leonom XIII. je treba priznati, da Albertov nauk, ki je vzgojil sv. Tomaža Akvina, ne more zastarati, čeprav posamezne znanosti kažejo dnevno lepe napredke.

Toliko o življenju in časti sv. Alberta, ki je 15. novembra 1280 bil poklican v večno življenje. Njegove velike čednosti so takoj spodbudile v vernem ljudstvu vzbujale veliko zaupanje. Tako je že papež Inocenc VIII. dovolil dominikancem, da so obhajali njegov spomin v Kölnu in Regensburgu. Klemen X. je dovolil dominikancem moliti officium njemu na čast. Pij IX. pa je razveljavil cerkveno obhajanje njegovega spomina na vso kölnsko nadškofijo.

Večkrat so njegovi častilci v zgodovini poskušali sprožiti v Vatikanu svetniški proces. V zadnjih letih pa so se za njegovo kanonizacijo posebno živo potegovali razne univerze, kar ima poseben pomen tudi v tem, ker je Albert Veliki mož nru, ki je zidal svoje veliko življenjsko delo na osnovah pravičnosti in ljubezni. Albert Veliki je na poseben način združeval v sebi božjo in človeško znanost ter s tem pokazal, da je v krščanskem življenju ne le utelesena najbolj resnična človeška in nadnaravna dovršenost, ampak da je edino le v krščanstvu tako popolno življenje mogoče oblikovati.

Kanonizni proces za svetniško proglazenje je izvedla kongregacija svetih obredov. Poročilo je podal na odlični seji 15. decembra kardinal Erle S. J. Soglasno so se kardinali in prelati odločili, da zaprosijo sv. očeta, da proglasi Alberta Velikega za svetnika. Promotor fidei je sv. očetu poročal o poteku seje in izjavil prošnjo, da bi se vsako leto 15. novembra obhajal njegov spomin in da se mu dodeli naslov cerkvenega učenika. Papež pravi na tem mestu:

»Bogu hvala, da je bilo Naši skromni osebi dopuščeno, da dovrši poveljanje Alberta Velikega pred vojskujočo Cerkvijo, ki se je trudil ne le za sebe, temveč za vse iskatec resnice. Naj Albert nam vsem pomaga, da bomo vsi duhovi sledili v pokorščini Zveličarju.«

Hitlerjev odposlanec Frauenfeld o Soliji

Solija, 11. — Upokojeni general škvinov, voditelj bolgarske fašistične organizacije »Rodna zaščita«, je povabil Hitlerja na obisk v Bolgarijo. Ker ima Hitler obilo drugih poslov v Nemčiji, je odposlal v Bolgarijo svojega tovariša Frauenfelda, ki je prišel v Solijo 9. januarja. Organizacija »Rodna zaščita«, mu je priredila banket, a včeraj 10. januarja je bil zabavni večer »Rodne zaščite« v vojnem klubu, na čast Frauenfeldu. Včeraj je obiskal tudi bolgarskega metropolita Stefana v spremstvu generala Škocnova. Obisk je tem značilnejši, ker se je pre kratkim izvršila v Soliji zveza vseh fašističnih organizacij ali kakor se same imenujejo »rodoljubivite organizacije« v eno rvezo in je ob tej priliki sodeloval tudi metropolit Stefan. Radi aktivne udeležbe metropolita so zlasti zemljedejski časopisi ostro napadali metropolita, očitajoč mu sodelovanje s sovražniki bolgarskega naroda, ki je pri volitvah 21. junija 1931 leta jasno pokazal, da osiro odsklanja, da bi se ga vladalo z fašističnimi metodami in da si želi miru s sosedi. Z nastopom metropolita Stefana se tudi ni solidarizirala duhovščina, ki je v pretežni večini orientirana v smislu zemljedejskega programa.

Pred časopisariji je Frauenfeld, odposlanec Hitlerjev, izjavil, da imajo Hitlerovi nado, da prevzamejo na pomlad vlado v Nemčiji v svoje roke, da pričakujejo absolutno večino pri predstojnih volitvah v Prusiji ter da bodo po vstopu v vlado ustanovili gospodarski blok, v katerega more vstopiti tudi Bolgarija. Blok bo nadomestoval od nekaterih izključenih Pančevrope.

Občutno štedenje v Bolgariji

Solija, 11. — Finančni minister Stefanov je postal znančni diktator Bolgarije. Prejšnja vlada, v kateri je bilo več gospodarskih izvedencev profesorjev, je proti volji opozicije sestavila proračun, v katerem so bili dohodki za finančno leto 1931-1932 (od 1. IV. 1931 do 31. III. 1932) tako visoko postavljali, da je vsakemu poznavalcu finančnega stanja bilo jasno, da bo sledil neizogibno velik deficit, katerega je prevzela kot dedščino vlada narodnega bloka. Minister Stefanov, ki je po poklicu industrijski in je s preosnovno težavnega posla ministrstva za finance zahteval dalekosežna pooblastila, ki mu jih mora dati vlada, izdan je bil devizni zakon z dne 18. oktobra 1931, po katerem se izdaja devize 3 mesece po prijavi uvoženega blaga. Tej odredbi je sledila druga, ki preprečuje uvoz luksuznih predmetov, oziroma ne dovoljuje izdajo deviz za te predmete. Pričakujejo se nove omejitve uvoza. Na ta način hoče minister omejiti izvoz tujih deviz, s katerimi bi bilo ogroženo stanje bolgarskega denarja — leva.

Finančni minister Stefanov namerava tudi sicer uvesti korenite in smele reforme. Pri zni-

Mandžurska konferenca

Japonska se hoče držati svojih mednarodnih obveznosti — Japonsko vojaštvo pa je zasedlo Harbin

London, 12. jan. Washingtonska vlada je sprejela iz Tokia odgovor na svojo nolo, v kateri je opozorila japonsko vlado, da Unija kot sopolisnica tako zvanega pakta devetih velesil ne bo mogla trpeti, da bi se z novim stanjem v Mandžuriji kršila suvereniteta Japonske in pa takozvana politika odprtih vrat, ki vsem velesilam na kitajskem teritoriju daje enako pravico do gospodarskega, oziroma trgovinskega razvoja.

Odgovor japonske vlade je skrajno koncilianten in pomeni popolno zadoščenje za Washington. Japonska namreč izjavlja, da kot sopolisnica pakta devetih velesil nikoli ni imela in nima namena, da bi kršila suvereniteto Kitaja ali pa ustvarjala stanje, ki bi pomenilo kršitev politike odprtih vrat. Tudi ne misli Japonska kršiti Kellogovega pakta, niti ne namerava sklepati s Kitajsko kakršnekoli nove pogodbe, tičeče se Mandžurije.

Razume se, da so washingtonski krogi odgovor japonske vlade sprejeli zelo poveljno, dasi še ni znano, kaj misli Amerika na zahtiro japonske vlade, da ji podelijo popolno suvereniteto. Ni pa skoro nobenega dvoma, da bo odgovor Unije tak, da se bo moglo smatrati, da je diplomatski konflikt med Unijo in Japonsko radi Mandžurije vsaj zaenkrat likvidiran.

Pri tej priliki zatrjuje največji tokijski dnevnik »Nihon Nihon«, da ima Japonska izključno ta namen, da vposlavi v Mandžuriji mir in red, ker je to spričo popolne anarhije v Kitaji nujno potrebnost in v interesu vseh velesil, ne izjemši Amerike. Interesi ameriške trgovine bodo zaščiteni le, če se

japonska intervencija posreči in če bo Mandžurija dobila upravo, ki je potrebna za procvit dežele.

Kakor znano, se angleški zunanji urad ni pridružil ameriški demarši, kar japonski listi z velikim zadoščenjem konstatirajo. Anglija je samo po svojem ministru za zunanje zadeve Simonu presila japonskega poslanika v Londonu, naj izjavi, kaj misli Japonska glede politike odprtih vrat v Mandžuriji. Japonski poslanik je seveda odgovoril, da se Japonska strogo drži in misli tudi v bodoče strogo držati obvez, ki jih je sprejela s podpisom tako zvanе pogodbe devetih velesil.

Kar se tiče pacifikacije Mandžurije, pa se poljež čedalje bolj zapleta. Akcija tako zvanih kitajskih »proparskih čet« se menda res zelo razvija tako v južni kakor v severni Mandžuriji. Tako n. pr. je več tisoč oboroženih Kitajcev napadlo 10. t. m. cel japonski polk, ki se je nahajal na poti v Činčev. Razvila se je praska, v kateri je bilo ubitih 5 japonskih častnikov in 15 vojakov, 20 pa težko ranjenih. Iz Mukdena so nato odšli v Činčev japonska ojačenja, predvsem pa aeroplani, ki so Kitajce razpršili. Kitajski prostovoljci so nadalje napadli japonsko garnizijo v Sinojumu, tako da je bilo veliko Japoncev ubitih, ostali pa so se morali iz mesta umakniti, dokler niso prišla ojačenja. V borbi s kitajskimi prostovoljci pa Japonci napredujejo in so zasedli sedaj mesto Činši, ki leži čisto na jugu Mandžurije.

Japonsko armadno poveljstvo je sklenilo, da zasede čisto vse kraje v Mandžuriji in upa, da bo v treh mesecih deželo popolnoma očistilo »propar-

jev«. Iz Mukdena je odšlo 13 vlakov, polnih letal in vojaštva, ki se bo razšlo na vse strani, da iztrebi prostovoljske čete.

Ta akcija pa utegne postati nevarna, in sicer zato, ker je začelo japonsko armadno poveljstvo čistiti tudi severno Mandžurijo, ki jo smatra Rusija za svojo interesno sfero. Tako se izve, da so Japonci 9. t. m. odposlali iz Kirina več kompanij v mesto Harbin, kjer so se bili nedavno spoprijeli ondi bivajoči ruski belogardisti s kitajsko policijo. Moskovski listi trdijo, da so tisti spopad provocirali Japonci sami, da dobijo priliko, da Harbin zasedejo. Tako preti sedaj po likvidaciji konflikta z Ameriko Unijo drug konflikt s Sovjetsko unijo.

Na energičnost japonske akcije vpliva predvsem okolnost, da je v Nankingu, kjer se je ustanovila nova vlada, vse narobe. Proti novi vladi se se namreč upri bivši predsednik Čangkajšek in general Vancinev in Huannin. Govori se, da je nova vlada zaradi tega demisionirala ali pa da v kratkem misli demisionirati, ako bi se ji ne posrečilo združiti političnih sil Kitaja v eno fronto. V Nankingu zopet demonstrirajo študenti, o katerih nihče ne ve, kaj prav za prav hočejo. Govori se, da se bo Čangkajšek zopet povrnil na vlado.

Omembe vredna je tudi vest, ki pravi, da bo ameriški državni tajnik za zunanje zadeve Stimson velesilam predlagal, naj se skliče posebna konferenca, ki se bo bavila z mandžurskim vprašanjem. Na to konferenco bo povabljena seveda tudi Rusija, ki je sopolisnica pakta devetih velesil.

Federativna ustava za Indijo

Nadaljne aretacije

London, 12. jan. Z »Times« poroča iz New Delhija, da je indijski podkralj konzultiral s predstavniki indijskih narodov, kakor tudi z nekaterimi politiki iz indijskih pokrajin, ki so pod britansko suvereniteto. Na sestanku so skušali najti način, da se onemogoči Gandhijev pokret ter da se požuri za federativno ustavo Indije. Priprave za izvršitev tega velikega dela so v glavnem sledeče:

1. določile se bodo tri komisije, ki jih bo imenovala konferenca okrogle mize v Londonu ter bodo imele nalogo, da izvršijo v Indiji anketo. Komisije bodo prišle z delom v februarju in se bodo vrstile koncem maja.

2. V juniju, juliju in avgustu bo izdelan v Londonu načrt nove federativne ustave za Indijo.

3. V decembru bo skupno zasedanje okrogle mize v Londonu. Na tem zasedanju bo odobren načrt ustave.

4. Nadalje bo meseca marca 1933 ta nova federativna ustava sankcionirana in stopila v veljavo.

London, 12. jan. Z »Bombaya« poročajo, da je po aretaciji Gandhijeve soproge, ki so jo policijske oblasti prijele v Bardogli v pokrajini Surad, kjer je vršila propagando in pozivala kmetje na nepokorščino, da naj ne plačujejo davkov, bilo aretiranih še nekaj drugih voditeljev in voditeljic. Tako je bila aretirana tudi hčerka predsednika vseindijskega kongresa Pathela v Amedabadu, kakor tudi znana indijska agitatorica Una Nehru. Indijska vlada hoče po aretaciji vseh voditeljev aretirati tudi žene, ki so stale na čelu Gandhijevega pokreta. Bivši predsednik panindijskega kongresa Rerod je bil obsojen na šest mesecev zapora. Trdi se, da se bo tudi proti ostalim indijskim voditeljem, ki se nahajajo v zaporih, pričela razprava v najkrajšem času. »Daily News« javlja, da namerava indijska vlada Gandija izpustiti na svobodo, če da častno besedo, da ne bo sodeloval aktivno v protibritanskem pokretu. V tem slučaju bo Gandi interniran v nekem malem mestu v pokrajini Bombay.

Važna hmeljarska konferenca v Belgradu

Izdelan bo nov pravilnik o signiranju hmelja

Belgrad, 12. jan. I. V ministru za trgovino se je vršila danes anketa konferenca proizvoznikov in trgovcev hmelja. Iz Slovenije so se udeležili gg. dr. Mohorič, Prekoršek, inž. Dolinar in Senica. Predmet, ki se je obravnaval, je zelo važen za bodoči razvoj hmeljarske proizvodnje v Sloveniji. Na dnevnem redu je bilo več strokovnih referatov, katere je pripravil osrednji zavod za pospeševanje zunanje trgovine. Trgovinsko ministrstvo je to anketo sklicalo zato, da bi dalo pobudo našim hmeljarjem in da bi našemu hmelju moglo odpreti inozemska tržišča, ki se mu vedno bolj zapirajo. V to svrhu je treba dvojnega. Najprej se mora standard naše hmeljske produkcije dvigniti in zboljšati, drugič pa je potrebno, da naš hmelj nastopi na inozemskih trgih z enotno signirano znamko o krajevem izvoru. Dosedanja anarhija v tem pogledu je v mnogem škodovala ugledu našega jugoslovanskega hmelja v inozemstvu. Prvi referent dr. Vitez je poseben naglasil, da je okolno signirani hmelj, kakor se prakticira v Sloveniji, nepovoljen za slovenske hmeljarje same in škodljiv posebno sedaj, ko je mnogo inozemskih držav, med njimi tudi Francija, začela zahtevati pri uvozu hmelja po znižani carinski tarifi kontrolni žig državne kontrole, iz katere prihaja hmelj. Pri našem hmelju ni tega. Zato ni čudno, da ga je Francija odklonila in osem devetink svojega uvoza krila v Češkoslovaški, ki je unificirala znamenovanje krajevnega izvora že pred dobrih desetin leti. Referent je predlagal, naj se določi krajevna hmeljska področja in naj se vzamejo v obzir samo oni kraji, kjer se proizvaja kvalitativno dober hmelj že daleč časa. Nadalje predlaga državna strokovna komisija, naj se obrne pažnja na kulturo hmelja, na sortiranje kakor tudi na standardiziranje in pakovanje, ki naj nosi znamko jugoslovanskega izvora in ničesar drugega. Vsi trgovci bi morali prijaviti svoje zaloge, namenjene za izvoz, državnemu kontrolnemu uradu za signiranje pred začetkom nove letine.

V debato je zelo stvarno in nekolikrat tudi ostro posegel dr. Mohorič iz Ljubljane, ki je očital referentu, da hoče z nekim novim pravilnikom odpraviti zakon, ki je veljaven v Sloveniji. Zakoni se odpravljajo samo z zakoni in ne s pravilniki. Če bi bilo treba uvesti spremembe, ki jih je predlagal referent in s katerimi v glavnem dr. Mohorič soglašal, bi se poslužili zakona o kontroli izvoza hmeljskih pridelkov. Toda tudi v tem slučaju je imel hmelj zelo površno obliko. Izvajanjem dr. Mohoriča

zanih pokojninah si upa prislediti 100 milijonov, pri železniški direkciji 300 milijonov, pri vojnem ministru 200 milijonov itd. Budžetni proračun bo znašal okoli 6.200 milijonov levov, med tem ko se je lanski budžetni proračun glasil na 7 milijard 900 milijonov levov, katerih pri današnji gospodarski krizi in navedenju cen nikakor ni mogoče dobiti iz davkov in državnih podjetij.

se je pridružil inž. Dolinar, ki je zahteval pravno podlago za enotno signiranje našega hmelja. Ta podlaga pa more biti samo enotni provenienčni zakon. Nato se je sklenilo, da se zahteva, naj se v ožje dolgotrajne procedure za izdelavo novega zakona poskuša z obstoječimi zakonskimi sredstvi doseči enotno signiranje naših hmeljskih pridelkov in druga zboljšanja v proizvodnji in razprodaji.

K tej točki se je naposled javil zastopnik hmeljarjev v Zalcu Senica, ki je zahteval, naj se prav ničesar ne spremeni, naj ostane vse pri dosedanjih ureditvi signiranja, vsaj v kolikor se tiče Slovenije. Nihče izmed prisotnih gospodov ni soglašal s Senico,

Zasedanje Mednarodnega urada za delo

Obširen delovni program

Zeneva, 12. januarja. AA. Jutri 13. januarja se sestane uprava mednarodnega urada za delo. Na zasedanju upravnega odbora mednarodnega urada za delo, ki bo trajalo 4 dni, pridejo v pretes vprašanje brezposelnosti, v zvezi s tem vprašanje gospodarske krize in vprašanje delovnega časa. O vsem tem bo podal mednarodnemu uradu za delo odbor za brezposelnost svoje poročilo.

Nato bo upravni odbor mednarodnega urada za delo določil datum letošnjega zasedanja mednarodne konference za delo, ki se bo morala letos nekoliko prej sestati kakor prejšnja leta, ker se bo letošnje leto vršila tudi mednarodna razorožljvena konferenca.

Razen tega bo upravni odbor določil dnevni red mednarodne konference za delo, ki se bo letos vršila. Na tej konferenci pridejo po dosedanjem

Izvoz preko Maribora

Belgrad, 12. januarja. AA. S postaja Maribor, št. 11 v Pesnica je bilo izvoženih v času od 12. sept. 1931 do 5. januarja 1932 v Avstrijo 252.894 kg sliv, 287.040 kg jabolk, 3838 kg hrušk in 3111 kg grozdja; v Češkoslovaško 59.190 kg jabolk, v Nemčijo 10.169 kg jabolk, v Švico 77.893 kg jabolk, v Italijo 76.295 kg jabolk, v Francijo 24.000 kg jabolk in v Madžarsko 30.000 kg jabolk.

Angleška trgovina

London, 12. jan. AA. Celokupni uvoz v Anglijo je znašal v zadnjih 12 mesecih 862.174.709 funtov, izvoz pa v istem času 389.163.817 funtov. V primeri z letom 1930. se je uvoz zmanjšal za 181.800.562 funtov, izvoz pa za 181.591.599 funtov.

nakar je bil stavljen predlog, naj se njegovo mnenje zabeleži v protokol in naj se preide na dnevni red.

Dr. Mohorič je naposled zopet pojasnil, da bi bilo za Slovenijo eminentne važnosti, če bi se signiranje hmelja izvedlo na enoten način za vse državo in da mu je popolnoma nerazumljivo lokalno stališče, ki ga zavzema žalski zastopnik. Pri vprašanju, kateri hmelj naj se signira, so Vojvodinci zahtevali, naj se hmelj kvalificira, proti čemur je nastopil inž. Dolinar, ki je dokazal, da neč stavi določenih kriterijev za razliko med dobrim in slabim blagom. Naj se zaenkrat osvoji samo načelo, da se ne bo signalno blago, ki bi lahko škodovalo naši jugoslovanski izvirni znamki. Toda tudi ostalo slabše blago naj bi dobilo svojo znamko, ker je v našem interesu, da se tudi proda. Ampak ta hmelj naj bi imel samo znamko »hmelj«, brez vsake druge oznabe. Signirati se tudi ne sme mešan hmelj, sestavljen iz več letnikov, ali zveplan in nezveplan. Oba predloga je konferenca osvojila. Inž. Dolinar je nadalje zahteval, naj prevzamemo signiranje banovinski ali državnih organov, da se ta posel enkrat za vselej vzame iz rok privatnih korporacij. V komisiji za signiranje naj bi bili zastopani producenti in trgovci po razmernem ključu 3:2, tako da bi producentom bila osigurana večina.

V vprašanju kontingentiranja hmelja je dr. Mohorič v daljšem govoru jasno obrazložil inozemsko zakonodajo ter apeliral na merodajne kroge, naj storijo vse, kar je v njihovih močeh, da se sklenejo v najkrajšem času z Nemčijo, Belgijo in Francijo posebne pogodbe o kontingentiranju našega hmeljskega uvoza v te države, kajti brez pogodb nam bodo vse trge pobrale druge države — hmeljarke. Sprožilo se je tudi vprašanje, da bi se zvišala carina na inozemski hmelj, toda g. Gregorič je v imenu pivovarinarjev pobijal to stališče, češ, da je naš uvoz tako neznačen, da se ne splača spreminjati carinske tarife. Od 2000 stotov hmelja, ki ga porabimo za naše pivo, ga uvažamo samo 600 stotov. Konferenca je ob zaključku apelirala na vlado, naj dela propagando za direktno prodajo našega hmelja v inozemstvo s pomočjo sistematizirane propagande. V tem pravcu se bo tudi izdelala brošura o našem hmelju. Zavod za pospeševanje trgovine bo izdelal sedaj osnutek za nov pravilnik o signiranju hmelja in njegovega izvoza ter ga bo razposlal vsem zainteresiranim korporacijam.

Zasedanje Mednarodnega urada za delo

Obširen delovni program

programu na dnevni red vprašanja zavarovanja brezposelnih delavcev, politika delavcev, zaposlenih v avtomatskih steklarnah, plačevanja delavcev za dobo njihovega počitka in zaposlitve žensk in otrok pri podzemeljskih delih.

Upravni odbor mednarodnega urada za delo bo na prihodnjem zasedanju proučil tudi vprašanje revizije konvencije o zaščiti pristaniških delavcev pred nesrečnimi slučajmi. Nato bo odbor proučeval razna poročila mednarodnega urada za delo o delovanju tega urada v vprašanju ženskega dela, o ustanovitvi mednarodnega urada za tehnični pouk, o načrtu ankete v železni in jekleni industriji, dalje poročila tekstilnega odbora, odbora za higijeno v industrijskih podjetjih, ter konference za statistiko dela.

Preiskava o premoženju uradnikov v Romuniji

Bukarest, 12. jan. Z. Po dolgem delu je končan zakonski predlog o kontroli izvora uradniškega premoženja. Svoječasno je nacionalno kmetijska stranka predložila sličen predlog parlamentu, vendar pa se zaradi demisie Mironescua o predlogu ni sklepalo. Po členu 2 tega novega zakona se hoče upotovati, od kod imajo uradniki svoje premoženje. Pod zakon spadajo vsi ministri, narodni poslanci in senatorji, kakor tudi upravitelji državnih podjetij. Kontrola vrše apelacijska in kasacijska sodišča. Uradniki, ki ne bodo mogli dokazati izvor premoženja, ga bodo morali vrniti državi.

Društvo učiteljev glasbe bo imelo svoj redni občni zbor dne 18. januarja ob 20 v gostilni pri Činkoletu v Kopitarjevi ulici.

Maribor

Z gradnjo carinskih poslopij ne bo nič?

Maribor, 12. januarja.

Kakor smo že večkrat poročali, se je bivšemu županu dr. Juvanu posreželo dobiti iz kaldrinskega fonda mariborske carinarnice lepo vsoto okrog 30 milj. Din, ki bi se bila v letih 1932-33 porabila za gradnjo carinske pošte, glavne carinarnice, carinskega skladišča, elanovanske hiše za carinske uslužbence ter za tlakovanje ulic in dovoznih cest za carinarniškim poslopijem. Med drugim bi se tlakovala Aleksandrova cesta od meje občine Krčevine skozi celo mesto do državnega mesta. Dr. Juvan je z uspešnimi intervencijami v Beogradu dosegel, da je od strani prejšnjega finančnega ministra zagotovil omenjeno vsoto iz kaldrinskega fonda oz. se je iz tega fonda zagotovilo posojilo hipotekarne banke, Ministrstvo za finance, zgradbe in pošte je odobrilo proračunske načrte za licitacijo. Tvrda Dukić in drug v Ljubljani je dobila prvo delo. Mestna občina je žrtvovala iz svo-

jega za izdelovanje načrtov in proračunov veliko vsoto. In s tem je resno ogroženo uresničenje velikih gradbenih načrtov mariborske občine za prihodnje leto. Vest o tem je bila že učinkovita v Mariboru kakor bomba. Mesto Maribor in cela širna okolica, ki sta zelo prizadeti od sedanjega krize in zelo trpita radi brezposelnosti industrijskega delavstva, sta upravičeno upali, da se bo s pričetkom gradbene akcije na letošnjo pomlad brezposelnost znatno zmanjšala, ker bi dobilo na tisoče delavcev delo in kruh. Gospodarstvu mesta bi se vsota 30 milj. Din, katere bi se potrošila za gradnjo, obetno poznala. Pričakujemo, da se bodo storili vsi možni koraki, da se gradbena akcija mariborske občine ne zapre, ko je komaj v povojih ter se omogoči uresničenje načrta, od katerega si je vse mesto obetalo znatno omiljenje sedanjih težkih časov.

Prvi slovenski film v Mariboru

Maribor, 12. januarja.

»V kraljestvu Zlatorog« se imenuje naš slovenski film-prvenec, ki ga je ustvarila jeklena volja turistskega kluba »Skala« v Ljubljani. Carobno žive slike popeljejo v raj Slovenije, v sočne doline in na skalne višine blejske okolice, k jezerom in bučnim slapovom Gorenjske. Filmska razdelitev je živahna in močna, dejanja so stvarna, vsaka slika je tako lepa, da bi človek zgrabil za njo ter jo držal. Ves film je niz krasno povezanih motivov, nastrojen, doživeti. V naši kulturni zgodovini ostane ta film živo ogledalo, kako je treba ljubiti rodno grudo. Film je sicer nem, pa njegova moč govori in izjavlja iz src mogočno pesem: »Sveta si zemlja slovenska«.

Film: »Kraljestvo Zlatorog« bo predvajala Prosvetna zveza v Mariboru v Grajskem kinu od 15. jan. t. l. naprej redno ob 16.30, 18.30 in 20.30, izredno pri zadostnem prigrasku udeležbe tudi dnevno ob 14.30, v nedeljo pa še po potrebi ob 11 dopoldne. Soliske predstave se vrše pri zadostnem obisku po enotni nižnji ceni 4 Din. Skupni solski obisk je dan poprej javiti ali Prosvetni zvezi ali pa Grajskemu kinu. Pri otvoritveni predstavi dne 15. t. m. ob 20.30 bo predaval tajnik turistskega kluba »Skala« v Ljubljani g. Milan Kham.

Ne bo več kmalu prilike v Mariboru videti naš prvi slovenski film, ker stalno hodi svojo triumfalno pot širom domovine in tudi v inozemstvu.

Ubijalec lastne matere

Vnebovpijoč slučaj, kot jih pozna kronika našega sodišča le malo, se je obravnaval danes pred senatom mariborskega sodišča. Zagovarjal se je 33 letni posestnik Franc Rojko iz Prodnege vrha, kateremu očita obtožnica, da je zakrivil smrt lastne svoje matere. Zločin se je odigral po pripovedovanju obtožnice na sledeč način: Dne 9. oktobra je trgala pokojna Elizabeta Rojko v svojem vinogradu na Prodneem vrhu. Pomagal ji je Kovačič Alojzij, zvečer pa je prišel pomagat presat še njen sin, sedaj obtoženi Franc z več delavci. Obtoženi je bil močno vinjen. Okrog 11 zvečer so šli k večerji in Franc Rojko je hotel iti v klet po vino, kar mu je pa mati branila, ker je videla, da ga ima že dovolj. To je sina silno razkajalo, zavpil je »če ne sme piti, tudi delal ne bo« ter je pogel delavce domov. Ko so se delavci odpravljali, je bil obtoženi v kleti, kjer se je med tem nahajala tudi njegova mati. Nenadoma so začuli zunaj stoječi zamolkel udarec iz kleti in presunljiv vzdih »Jezus Marija« in že je stopil osumljeni na trato pred viničarjo ter dejal: »Tega črnega hudiča (misli je svojo mater) moram se danes ubiti, bom šel notri in bom to prokleto babo tako tresel, da se bo vse razletelo; sedaj se je hudič samo potajil.« Med tem je pristopil Alojz Kovačič, ki je pomagal Elizabeti Rojki pri trgatvi in obtoženi je napadel tudi njega ter ga vrgel s tako silo ob tla, da si je zlomil ramensko kost. Delavci in obtoženi so nato odšli, v hram pa ni stopil nihče pogledat, kaj je s staro ženo. Viničarka je mislila, da se ga je malo nalezla ter je zaspala. Ko je prišla drugo jutro svojo gospodarico buditi, jo je našla mrtvo ležati ob mizi na tleh. Surovi sin je vrgel staro s tako silo ob mizo, da si je pri udarcu ob njo prebila lobanjo ter je obležala nezavestna. Preko noči je umrla, ne da bi prišla zopet k zavesti. Razlešenje je dognalo, da je radi počene lobanje nastopil izliv krvi v možgane ter je tudi takojšnja zdravniška pomoč ne bi mogla rešiti. Sina so po tem strašnem činu aretirali, izgovarjati pa se je skušal, češ, da je mati v vinjenosti sama padla ter se udarila. Toda dejstva, predvsem pa poročilo izvedencev, ki so na licu mesta dognali, da bi bilo nemogoče, da bi si starka na hlovnatih tleh prebila lobanjo, so govorila proti obtoženi tako prepričevalno, da je njegova krivda očitna. Obtoženi je bil obsojen na štiri leta in tri mesece robije, petletno izgubo čistih pravic ter 1084 dinarjev odškodnine zasebnemu udeležencu Alojziju Kovačiču.

Trideset let sportnega dela praznuje te dni v Mariboru naš naročnik, trgovec g. Ivan Roglič. V tej dobi je g. Roglič vnelo deloval ne le kot aktivni sportnik v najrazličnejših sportnih panogah, ampak tudi kot nesebičen in agilen sportni delavec, kateremu je slovenski sport v Mariboru v preobratu dolžan največ zahvale, da se je tako naglo dvignil ter se vkoreninil v vseh krogih mariborskega prebivalstva. Idealnemu sportniku želimo še mnogo sreče na njegovi življenjski poti.

Dr. Alfred Adler je odgodil svoj prihod v Maribor za 14 dni. Napovedana predavanja o individualni psihologiji se bodo vršila zato šele 30. in 31. januarja. Podrobnosti glede predavanj objavimo pravočasno.

Darevi pomožni akciji. G. Jakob Zadravec iz Središča je daroval pomožni akciji 12 vreč pšenice moke (1020 kg) in g. Josip Rosenberger iz Maribora 10 vreč (850 kg) pšenice moke. Iz prijaznosti bodeta razdelila te dni moko med najsiromašnejše mestne prebivalce proti nakaznicam trgovca Novak Albin, Glavni trg 18, in Weis Josip, Aleksandrova cesta 29. — Vodstvo pomožne akcije izreka darovateljem najtoplejšo zahvalo.

Vremensko poročilo iz Pohorja, po stanju 12. januarja: Mariborska koča temp. —3°C, 20 cm novega pršila deloma na stari podlagi, vreme deloma oblačno, smuka prijetna. Ruška koča: isto, sankališče uporabno do Ruš. Klopni vrh: temp. —4°C, 30 cm novega pršila na

Celje

»Klubska smučarska tekma, Zimskoportni odsek SPD priredi v nedeljo 17. t. m. klubske smučarske tekze za juniorje. Proga je dolga 7 km. Start ob 11 predpoldne pri celjski koči, cilj islotam. Prijave sprejema pisarna SPD (Knjižnica posojilnica, Prešernova ul. 6) do sobote, razen tega pa se zamorejo tekmovalci prijaviti najpozneje pol ure pred startanjem pri tekmovalnem odboru. Prijavnina znaša 5 Din. Darila so sledeča: 1. smučke, 2. smučke palice in 3. dvoje drugih daril. Prvih pet zmagovalcev prejme tudi diplome. V primeru neugodnih snežnih razmer se tekma preloži za teden dni, o čemer bomo pravočasno poročali.

Občni zbor Katoliške gospejske družstva dobrodelnosti v Celju se vrši v nedeljo 17. t. m. ob 3 popoldne v opatijski obednici.

Davčna prijava za odmero prihodnine za l. 1932. Davčna uprava razglasa, da morajo vsa podjetja, trgovski, industrijski in obrtni obrati ter vse osebe, ki se bavijo s samostojnimi poklici, vložiti v času od 5. jan. do 5. febr. prijavo dohodka, ki so ga v svojem obratovanju dosegli v preteklem letu.

Najbolj pereče vprašanje bo obravnaval na prosvetnem večeru prihodnji ponedeljek, dne 18. januarja, komtur o. Valerijan Ušak iz Ljubljane, govoril bo namreč o organizaciji krščanske dobrodelnosti.

Ob dolgih zimskih večerih nam dela kratek čas lepa knjiga. Ali veste, da je Kat. prosv. društvo v Celju v poslednjem času zelo razširilo svojo ljudsko knjižnico in da si lahko v Cankarjevi ulici 4 vsak dan dopoldne in popoldne izposojate proti malenkostni odškodnini knjige najrazličnejše vsebine, starejše in novejše?

Ličen, trpečno izdelan žepni koledarček je izdala Prosvetna zveza. Dobite ga pri Prosv. tajništvu.

Izven programa prosvetnih večerov bo predaval v Celju g. sanit. polkovnik dr. M. Justin o brambri proti strupenim plinom. Govor bodo poslušale skopične slike.

Vincencijeva konferenca ima drevi redno sejo. Pridite polnoštevilno.

Obrtno nadaljevalna šola. Vodstvo šole opozarja vse mojstre, da so edino oni odgovorni za redno plačevanje ukovine svojih vajencev, ki obiskujejo šolo in to ne oziroma se na event. dogovore z vajencevimi starši, da bodo sami plačevali ukovino. Solski odbor se mora držati predvsem učenčevih gospodarjev, ki si nakopujejo, ako se branijo plačevati ukovino, samo nepotrebne stroške pri izterjavanju.

Nezgode in nesreče. V nedeljo 10. t. m. so fantje v Preborski napadli 35 letnega pečarskega mojstra Muranca Ivana in ga prav pošteno pretepeli. — V ponedeljek 11. t. m. je prišel v javno bolnišnico 56 letni hlapec Cobe Franjo iz Stranice pri Konjicah, ker ga je napadel neki hlapec z gnojnimi vilami in ga težko ranil po desni roki. — Istega dne je 18 letni kolarški pomočnik Lenč Ivan v Razborju pri Dramljah padel z drevesa ter si zlomil desno nogo. — 22 letni posestnikov sin Mak Franjo z Golovelj doma pa je istega dne cepil drva ter se pri tem vsedel z vso silo v levo nogo. Pripeljali so ga v javno bolnišnico. — Pri spravljaju drv je padel 39 letnemu delavcu Jožetu Rosensleinu z Rečice ob Savinji težak hloč na desno nogo in mu je zlomil v piščali. Tudi on se je moral zateči v bolnišnico.

S koli in noži. V Prihovi pri Vitanju so se zopet fantje v nedeljo, 10. t. m., spoprijeli s koli in vmeš se je zabliksal tudi nož. Po kratkem pretepu je obležal ubit na licu mesta mladi posestnikov sin Hlapec. Ves pretep se je vršil sveda v znamenju vina in pijanosti. Orožniki so ubijalca aretirali in ga izročili v zapore celjskega okrožnega sodišča, kjer ga bodo v kratkem stivali pred sodni dvor.

Plui

Statistika mestne klavnice. V letu 1931 je bilo zaklano v mestni klavnici 176 bikov, 250 volov, 326 krav, 469 telic, 1693 telet, 2164 svinj in 60 konjev; skupno 5138 komadov.

Nezgode. Franc Kolednik, viničar pri Sv. Barbari v Halozah, je podiral v gozdu drevje. Pri tej priliki pa je padla bukev nanj in ga hudo poškodovala. Zlomljeni ima tudi obe nogi. Pripeljali so ga v bolnišnico. — Konrad Murko, viničar iz Ločkega vrha pri Sv. Urbanu, pa je padel na koso in se na desni roki tako hudo porezal, da je moral v bolnišnico. — Jera Tomažič, posestnica v Mali vasi, je krmlila krave in pri tej priliki jo je krava potisnila na jasli in jo z rogovi tako hudo obdelala, da je obležala v nezavesti. Pripeljali so jo v bolnišnico, kjer se je ugotovilo, da ima težke poškodbe na telesu. Ni izključeno, da je zlomljena tudi hrbtnica.

Konjice

Ganljiv pogreb je imela preteklo nedeljo Bajčeva Olgica. Komaj sedem pomladi je videla, pa je že božja Previdnost sklenila, da jo kot Marijino vrtnarico presadi v nebeski vrt. Olgica je bila pridna učenka drugega razreda dekliške šole. Z velikim veseljem je zahajala v Marijin vrt. Zato ni čudo, da je Mati božja to cvetko tako zgodaj utrjala. Na smrti postelji je prejela prvo in zadnje sv. obhajilo. — Ravno pred enim tednom je pa umrla Olga Pekovšek, tudi učenka drugega razreda dekliške šole. Tako smo v enem tednu izgubili dve Olgici, dve Marijini vrtnarici.

Smrt je z novim letom začela svojo košnjo v otroških vrstah. Dozaj smo imeli 9 mrlčev, od teh 7 otrok, starih po 3, 5, 6 in 7 let in sicer same deklice. Večina jih podleže pljučnici.

Soštani

Redukcije. Woschnagova tovarna za usnje je v soboto, 9. t. m., odpuštila 40 delavcev, 40 delavcev brez kruha.

Šoštanjski šahovski klub je imel pretekli petek zvečer svoj drugi občni zbor, katerega so se člani v lepem številu udeležili. Poročila odborikov so pokazala, da je klub v prvem letu svojega obstoja živahno deloval. Poleg lokalnih turnirjev, sestankov in simulank smo imeli tudi dve medklubski tekmi: v januarju lanskega leta nas je posetil mariborski dijaški šahovski klub, ki je odnesel zmago z rezultatom 5% : 2%, v maju pa se je vršila tekma z slovenjgriškimi šahovskim klubom, katero je naše moštvo odločilo v svojo korist s sijajnim rezultatom 15% : 4%. Pri volitvah je občni zbor izvolil za l. 1932 naslednje klubovo vodstvo: predsednik g. Sušelj Ivan, podpredsednik g. dr. Stane Medić, tajnik g. Rudolf Koren, blagajnik g. Tinke Kocjanec, odborniki gg. Veingerl Josip, Kožel Anton, Svet Ivo, Resnik Ivan.

Lačnih železov je vedno več... V šolarski kuhinji v Slomškovem domu se je število otrok zvišalo že na 130. Pa še vedno prihajajo starši: »Sprejmite še našega. Doma mu ne moremo več dati jesti...« Te dni so se začeli oglašati celo odrasli ljudje, večinoma brezposelni, in prosijo za hrano v kuhinji.

Iz društvenega življenja

Senovo. Kakor šujemo, pripravljamo naše najstarejše kulturno društvo »Probus« obširen program, katerega namerava izvršiti dne 31. t. m. v šolski dvorani na Senovem. Na to prireditve ž sedaj opozarjamo.

Jesenice

Pogrebni sprevoz kakršnih bi na Jesenicah je malo, se je preteklo nedeljo popoldne v j. jeseniško pokopališče. Zdelo se je, da je ves moški svet spremenil na zadnji poti pokojnega delavca KID Franca Smrekarja. Tovarniško gasilno društvo, katerega dolgoletni član je bil pokojni, se je udeležilo pogreba polnoštevilno. Igrala je godba Krekovega prosvetnega društva. Pokop je bil že dovršen, ko so zadnji pogrebi še vedno prihajali na pokopališče. V slovo je spregovoril par v srce segajočih besed gosp. Gater kot prvemu predsedniku in ustanovitelju l. del. konsumnega društva na Savi.

Novo mesto

Petrovičev »Mrak« na odru Prosvetnega doma. V Prosvetnem domu smo na praznik sv. Treh kraljev videli na odru Petrovičovo dramo »Mrak«. Dejanje je zajeto iz svetovne vojne in je v prvih dveh aktih skozi napeto in močno, da se človeka stiska srce; zadnji akt pa je sama mehka pozidja, ki obupanemu, revnemu človeku na koncu toplo pokaže, kam naj se napotijo: vodi me h glasu zvonov! Moški vlogi Vasilije in Ilije sta imela v rokah mojstra — prof. Josip Potokar in Stanko Potokar. Zato je bila s te strani igra tako močna, da je dvorana ves čas drhtela v grozi in tegobi. Tudi vloge matere (Jožica Zlebnik), Rade (Mary Zlebnik) in Jekice (Marija Klementič) so bile dovolj ostro podane, tako da so silnima moškima značajema dobro ustrezale in ni bilo čutiti nikjer vrzeli, ki ne bi bila močno izigrana. Če se pomisli, da je bila drama nastudirana v bori štirih dneh, je to krepak dokaz, da drame niso igrali povprečni igralci. Zlasti je ugajala tako naravno-ljubka Jekičina igra. Prvič so to pot prižgali predodrska žarometa, ki sta izšla na oder pravo solčno svetlobo. Scenarija zadnjega dejanja je bila silno učinkovita. Tako odlično podana drama na takšnem odru mora zapustiti silne vtise, in to se je zgodilo. Iz arca smo hvaležni igralcem za lepoto, ki so z njo napolnili naša srca. Kdaj zopet?

Gosp. dr. Gaj Emil iz Ljubljane je daroval mesto venca na krsto polk. Markiča Ignacija za mestne reveže 200 Din.

Cerknica

Sankanje. Daleč na okoli sta znana klanec pod župniščem in »Taužovca« dolina. Menda ni nikjer najti toliko sankarjev, kakor baš v teh dveh krajih. Prejane nedelje se je sankalo vse, mlado in staro, da je bilo veselje gledati to vrvenje. Prošlo nedeljo pa so se spravili sankarji na Koste-linov klanec.

Brezposelnost se pozna tudi pri nas. Poprej ni bilo skoro nobenega odraslega fanta doma, bili so na žagah, v gozdu kot tesači, ali pa na Raketu kot skladiščni delavci pri raznih lesnih tvrdkah; sedaj pa so skoraj vsi doma, kjer pričakujejo boljših časov.

Kriza ni prizanesla tudi našim žagam. Prejšnje čase so bile vedno založene z lesom sedaj pa samevajo in le sem in tja obratujejo kakšna, da zreže tisti par hlobov, katere pripeljejo domačini za domačo uporabo.

Igrali homo. Naši vrli igralci vadijo igro pet-dejanko z imenom »Kapelica na Smarni gori«. Igra je krasna in bo, kakor sodimo po razdelitvi vloge, lepo izpadla.

Radio-predavanja. Vsak četrtek se vrši v šoli (v kaplaniji) kmetijsko-radio predavanje, ki bo v četrtek, 14. jan., bo nosilo naslov »Mlekarsstvo«. Kmetovalci, udeležite se polnoštevilno teh kmetijskih-radio predavanj, ki so edino v vašo korist.

Hotedersica

Dramatični odsek »Prosv. društva« v Hotedersici je pokazal v dobi težke krize vzgledno gesto ter vzprijel na Milčevrovo dve predstavi in sicer burko »Kje je selja« in veseloigro »Zmaga ljubezni« v prid najbednejšim Hotsenski občini. Radi slabega vremena je bil gmolet uspeh slab, zato se predstavi ponovila na praznik sv. Antona, v nedeljo, 17. januarja. Naprosamo vse socijalno misleče, da na ta dan napolnijo dvorano Prosv. doma in s tem pokažejo čut človekoljubnosti napram revežem, ki so v trdi zimi za najmanjši kosček kruha hvaležni in katerega bo Bog tisočkrat povrnil tistemu, ki siromaku da. Na svidenje, Bog živi!

Murska Sobota

Knjigovodski tečaj. V soboto popoldne je bil zaključen tridnevni knjigovodski tečaj, ki ga je vodil g. Vlado Pusenjak, nadrevizor Zadrzne zveze. Tečaj je v vsakem oziru dobro uspel.

Avto v jarku. Sobočani so spet imeli priliko videti avtomobilsko nesrečo. Šofer K. je na oglu dveh ulic med hitro vožnjo naglo zavil. Velika sila je zanesla avto v jarek, odkoder so ga s težavo spravili ven.

Nesreča pri igranju. 10 letni solar Kaufman Stanko se je za kratek čas igral z nožem. Začel je rezati kos lesa. Nož je ob lesu zdrknil, se je zasekal faniku ob kolenu v nogo in mu zadal precej hudo rano. Ranjenca so morali takoj nesti k zdravniku.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20

Sreda, 13. jan.: »REVNA KOT CERKVENA MIŠ: Premijera. Red D.

Četrtek, 14. jan.: Zaprtlo.

Petek, 15. jan.: »ZAPRAVLJIVEC«. Red E.

Sobota, 16. jan. ob 15: »VESTI«. Dijaška predelava po izredno znižanih cenah. Izven.

OPERA

Začetek ob 20

Sreda, 13. jan.: »SNEGUROČKA«. Red A.

Četrtek, 14. jan.: Zaprtlo.

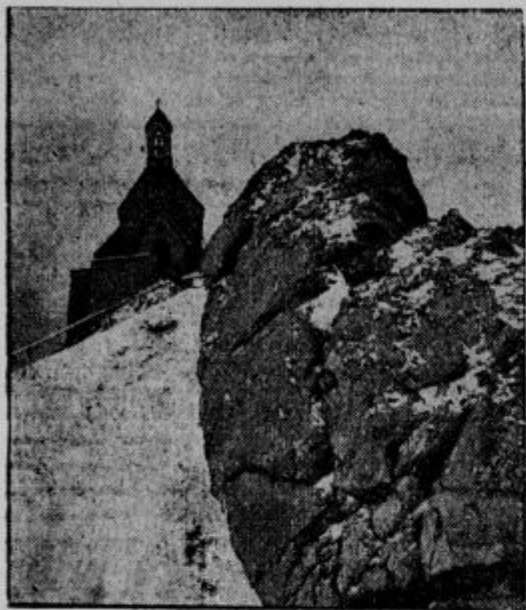
Dramska premijera. Zabavna in fina komedija Ladislava Fodorja »Revna kot cerkvena miš« se vzprijori prvič nocoj. Naslovno vlogo mlade, energičnega dekleta, ki se bife skozi svet, kreira gospa Nabolcka. Njenega partnerja bankirja barona Ulricha g. Gregorin. G. Drenovec igra baronovpva sina Franca. Tipkarico Frey Olly igra gospa Mira Danilova. V ostalih vlogah so zaposleni: gg. Daneš, ki igra upravnega svetnika Talheima, Zelenjak, ki ima vlogo Schünzla, dalje Jerman kot gospod Kvapil in Potokar v vlogi ravnatelja Feliksa. Prvo dejanje se odigrava predpoldne v pisarni predsednika Univerzalne banke na Dunaju, drugo šest tednov kasneje v nekem pariškem hotelu in tretje par ur pozneje istotam. Komedija je izredno zabavna, fina in elegantna ter razpravlja o življenjski borbi dekleta, ki si z energijo lače poštenega kruha. Igrala se je na neštetihih odrih ter se bo prav gotovo priljubila tudi našemu občinstvu z vso svojo ljubkostjo, veselostjo in zdravim jedrom. Premijera se vrši za Red D. Sicer veljajo običajne dramske cene.

ZAGONETNA INDIJA

Kaste - Verska nasprotja - Zanimivosti iz Gandijevega življenja

Gandija so nedavno Angleži zopet zaprli in gibanje za svobodo indskega naroda poskušajo zatreti z brutalno silo. Gandi, ki je radi svojega odhoda v London izgubil precej na simpatijah, je danes zopet oboževan od ljudstva.

Bapu — oče je priimek, ki ga je Gandiju nadel njegov najbližja okolica. Rabin dr. Tagore ga je leta 1922 krstil za »Mahatmo« — Veliko dušo po svetlem, ljubeznivem, nemič nadnaravnem bitju v zgodovinskem epu Upaniśadah. Gandijeva domovina, velika Indija s 300 milijoni revnega, nadarjenega in globoko nesrečnega prebivalstva (to pomeni štiri del prebivalstva zemeljske oble), je za nas velika uganka, nepoznan svet. Uradna britska »Sinja knjiga« sira Johna Symona šteje v Indiji 600 držav z 222 jeziki, med katerimi



Najvišje ležeča cerkev v Nemčiji je sezidana na 1840 metrov visokem hribu Wendelstein na zgoranjem Bavarskem.

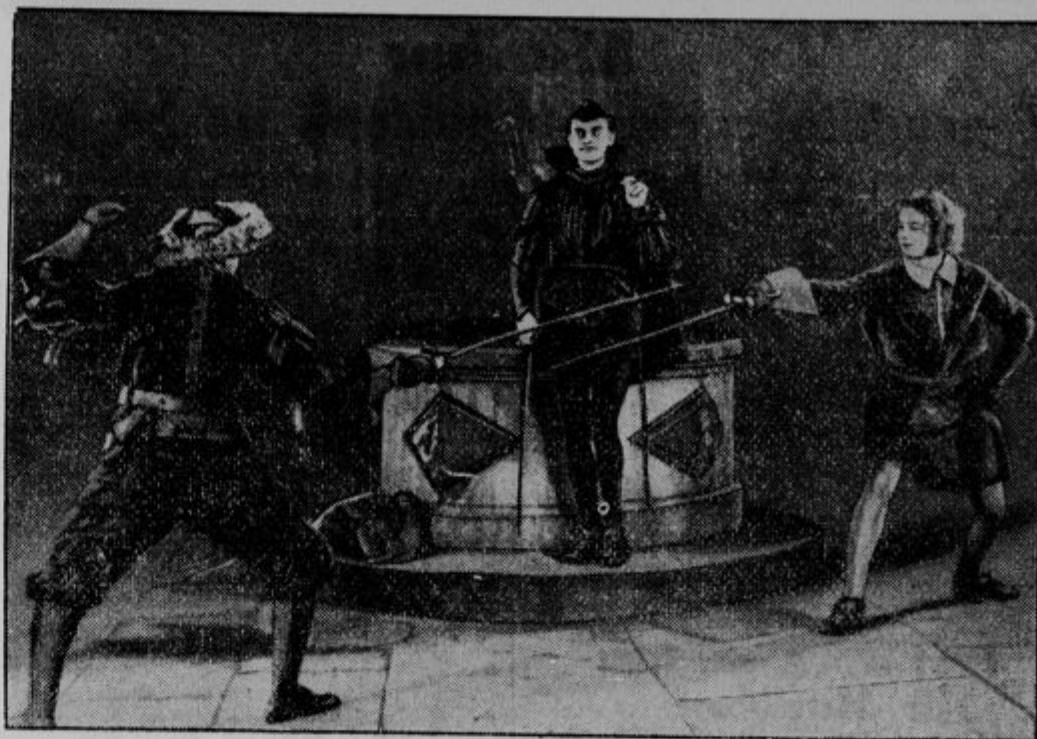
je nad 30 »glavnih« z veliko književnostjo in »mednarodnim« pomenom. Število kast, dednih, strogo ločenih razredov, znaša 2300. Med njimi so žepari, ognjarji, pogrebni naricalci, rodoslovci itd. Vse to bi bilo umljivo, a noben raziskovalec na pr. ne ve vzrokov ogorčenega sovraštva kast »levec« in »desne roke« v južni Indiji ali vsaj izvora teh označb. Posamezni močni knezi so člani nižjih kast. Barodski maharadža je na pr. samo »sudra«, torej potomec »krošnjarjev in trgovcev... Nesrečni »parijci«, ki tvorijo do 14 odstotkov domačega prebivalstva, so kot zavrnjeni izven kast, ne smejo stanovati po mestih, da ne bi oskrunili boljše sloje, nosijo samo po mrljičih zavrnjeno obleko, kuhajo v potočlenih loncih, ki jih pobirajo po smetiščih, se poslužujejo samo »nižjih« živali, oslov in psov. Gandi, član ene izmed srednjih kast, je zelo tvegal lasten ugled, ko je nastopil v ulogi zaščitnika »nečistih« in celo pohčrtil »nečiste« dekletce...

Ista zmešnjava vlada v verstvu. Indija je domovina slikovitega poetičnega deizma, ki je zanimal vodilne evropske filozofe. Krava je sveta žival za prebivalca bengalskega pragozda, ki z gorjačo v roki tvega lastno življenje, da bi jo ubranil pred tigrom. Gandi, ki odklanja evropsko kulturo, tudi veruje v »vzvišeno poslanstvo« krave, jo globoko spoštuje in piše, da se mora vršiti v »znamenju krave« ves nacionalni boj: »nasilnost bi ponižala globok pomen krave«. Šestdeset milijonov muslimanov, ki živijo poleg 163 milijonov Indcev, iz dna srca sovražijo to verstvo kot grdo malikovalstvo in pomenijo veliko nacionalno nevarnost. Muslimanski voditelj Muhamed Ali (umrl med zadnjo londonsko konferenco), je vse življenje deloval za panislamizem, obnovitev kalifata, srdito napadal palestinske žide in je bil istočasno MacDonaldov »dobri stari prijatelj«. Glasilo delavske stranke »Daily Herald« je bilo ustanovljeno z Mohamedovim denarjem in lani je objavilo njegovo sliko, ko je došel v London. Gandi kljub osebni požrtvovalnosti ni mogel »nečistim« obljubiti zahtevano enakopravnost. Priznal je, da bi povzročili predsodki v tem primeru medsebojno klanje, da si je nekoč želel »pri poznejšem vtečenju priti na svet kot parijec«. Zato so ostali »zavrnjeni« slej ko prej pristaši britske nadvlade. Tudi muslimanski tisk je Gandiju več-

krat svečano stavljal načelna vprašanja: ali bi šel obedovat pri isti mizi z muslimanom? Ali bi dal svojo hčer muslimanu za ženo? Gandi v zavesti, da bi sicer izgubil pretežno večino pristašev, je odgovarjal vedno samo: »Zakaj pa ne bi obedovala tudi pri dveh mizah? Zakaj bi bili mešani zakoni posebno srečni?« Zedinjena mogočna Indija seveda leži daleč onstran te azijske zvite politike, ki Gandiju ni obrodila nobenih uspehov pri londonski okrogli mizi.

Boj za politično neodvisnost je pri Gandiju neločljiv od boja zoper grešnost. Njegova požrtvovalna nesebičnost je svetovno znana. Kot Indec ni nikoli jedel govedine. Leta 1904 se je pričel zanimati za Tolstojevе nauke (dopisoval je z njim do njegove smrti), odklonil usluge perice in brivca ter se od tedaj hrani s samim sadjem (predvsem s limonami) in kozjim mlekom. (Koža se ne šteje med svete živali.) Odrkel se je v soglasju s soprogo zakonskemu življenju. Med boleznijo v jetnišnici je ogorčeno odklanjal jajca, da si mu je prisegel zdravnik, da niso »plojena«. Ko je v smrtni nevarnosti pristal na operacijo slepiča, je s tem zelo ogorčil svoje pristaše. Pozneje je priznal sam, da »je bil slabič«: bolje bi bilo pobegniti iz ječe v hribe ter v duševnem zanosu premagati šibko telo. Gandijev življenjski cilj je »skriti se v nič in Stvarniku pogledati v oči«. To je »Mokšac«, najvišja stopnja za brahmanske puščavnike. Stotine milijonov Indcev smatrajo Gandija za novo vtelesenje Višnuja, najvišjega božanstva, ki je ponovno prihajalo na zemljo v obliki leva ali želve, junaka ali pritlikavca, Buddhe ali Krišnuja. Ljudstvo pripoveduje, da ozdravlja Gandi bolnike in oživlja mrtve. Gandi je sam večkrat protestiral v dnevnem tisku zoper prodajo njegovih slik v podobi Višnuja. Vroče je prosil svoje častilce, da bi vzeli na znanje, da on ni bog Krišnu, temveč navaden človek.

Gandijev svetovni nazor se je oblikoval v težkem življenjskem boju. Rodil se je leta 1869 v uradniški družini (njegov oče je celo imel ministrski naslov v mali Porbandarski kneževini) in se po stari šegi oženil z 12 leti. Z 18 leti so ga starši poslali v Anglijo na univerzo, odkoder se je povrnil domov kot odvetnik. Ni se brigal za politiko, čital je le evangelij, Ruskina in Tolstega. Zaslužil je dokaj dobro, da si je zagovarjal samo »nedvomno pravične zahteve«. Leta 1893 je odšel kot pravni zastopnik velike indske izvozne trdnice v Južno Afriko. Beli Buri so ga pretepli in vrgli z vlaka, kamor je odšel s parnika. Prav tako so ga napadli iz hotela, kjer je iskal prenočišče. Tako je zvedel Gandi o pasji usodi 150 tisočev svojih indskih rojakov, ki veljajo z zamoreci vred v Južni Afriki za delovno živino ter so navezani na posebna prenočišča po predmestjih in na živinske vagonne na železničah. Gandi je pustil advokaturu in službo, ustanovil poljedelsko kolonijo v duhu Tolstojevih načel ter pričel izdajati tednik »Indian Opinion«, kjer je zahteval človeške pravice za svoje rojake. Oblikoval je v teh letih svoj nauk o »moči v resnici« (Satia-graha) in, kakor rečeno, zahteval od indskih kulijev predvsem npravnstven prepoved. Večkrat je bil trpinčen in zaprt, a po daljšem boju je vendar dosegel ukinjenje najbolj žaljivih odredb. To se je zgodilo radi stalnih nemirov med indskimi delavci in angleških vplivov. Londonski tisk je ponekod branil Gandija, ker je rad ugotovil krivico onih Burov, ki jih je moralno podpirala vsa Evropa v letih vojne za neodvisnost Južne Afrike. Gandi se je povrnil po dvajsetletnem bivanju v Afriki nazaj v Indijo v prepričanju, da so zmagali predvsem njegovi nauki. Ista načela so oblikovala njegov nadaljnji boj za »Svaradž« (samoupravo Indijo). Samo svetovna vojna je začasno predrugačila to delovanje. Anglija je pogrešala v boju z Nemci veliko narodno vojsko in Lloyd George je objavil poziv na Indce. Gandi je zastavil ves svoj vpliv pri naboru novincev. Indija je poslala na Francozsko 985.000 vojakov, dočim je delalo 400.000 oseb v zaledju. Vse to se je zgodilo v prepričanju, da bo prišla po zmagi nad nemškim militarizmom doba enakopravnosti za vse narode. A obljube so ostale po Versalskem miru na papirju in Gandi se je povrnil k »mirnemu boju«, Satia-grahi. Njegovi pristaši pridno sučejo preslice in nosijo samo domače indsko sukno ter odklanjajo angleško blago. Kršijo solni monopol in ne marajo pošiljati otroke v angleške šole. Gandi, ki je stalno potoval po velikanski Indiji, je



Znano Goethejevo dramo »Faust« so priredili za film, ki je doživel v Nemčiji kolosale uspeh. Scena dvoboja med Faustom in Valentinom pred hišo zapeljane Grete. Film je prirejen tako, da ima vzgojno tendenco, da pokaže borbo med dobrim in zlim in zmago molitve in pobožnosti nad zmotami in zapeljivostmi. Film bodo predvajali v vseh nemških šolskih zavodih ob priliki proslave 100 letnice Goethejeve smrti.

vneto dopovedoval rojakom, da so Angleži še vedno »bratje v zmoti« in priporočal samo »neudeležbo pri nasilnostih«. A kakor poprej v Afriki, so obrodili tudi zdaj njegovi pozivi vedno več požigov in političnih umorov. Gandi je iskreno obžaloval, da »se premalo zanima« ljudstvo za miroven značaj Satia-grahe in obsojal izgrede. A to ni spremenilo dejanskega položaja. Zdaj je Gandi zopet v ječi, ker »je širil med indskim ljudstvom sovraštvo in zaničevanje napram zakoniti vladi Njgovega Veličanstva«.

Ta zaključek ni nikogar presenetil. Gandi kot osebnost, živ okostnjak (londonski listi so poročali, da tehtal 45 kg), žrtev svoje askeze, vzbuja splošno sočutje. Težišče njegovega delovanja je v molitvi. En dan na teden ne zavžije nobene hrane in se postil v vseh odločilnih trenutkih. Tako je imel lani strogi 21-dnevni post v upanju, da bo to pomagalo

spravi med Indci in muslimani. Takoj je pripravljen ljudstvu zopet priporočiti nakup manchesterskega blaga, »če nam bodo Angleži prijatelji, in bomo mi dobili obljubljeno politično samostojnost«. Zahteva od svojih pristašev, da se ne lažejo, ne kregajo, ne kadajo in da se ne hranijo s sladkarijami. Neki mladenič iz množice je vprašal ob isti priliki, kaj je s čajem? »Jaz ga ne pijem,« se je nasmehnil Gandi, »a vi ga lahko pijete, če ste preveč vajeni...« Toda Gandi nikakor ni ustvarjen za vlogo političnega voditelja, ki ga je doletela v posebnih indskih razmerah. Njegova priljubljenost je dokaj nazadovala od leta 1921, ko mu je bil izročil indski kongres najvišjo oblast. Tolstojevim naukom sorodna Satia-graha se ni obnesla kot politično bojno sredstvo. Zaključek Gandijevega delovanja je velika osebna tragedija.



Degradacija vohuna. Kakor smo že v našem listu poročali, je bil neki romunski majar obsojen na dolgoletno ječo, ker je izdajal razne tajnosti agentom boljševikov. Takoj po obsodbi so ga degradirali in slika predstavlja izvršitev degradacije.

Čudežna rešitev rudarjev

Pred dnevi smo poročali o strašni nesreči v nemškem rudniku pri Beuthenu. Zasulo je 14 rudarjev. Ker se je rov neprestano zasipaval, so morali opustiti reševalna dela, ko je bilo moštvo reševalnega oddelka samo v smrtni nevarnosti. Po petdnevnem presledku, ko je zasipavanje prenehalo, so zopet pričeli z odkopavanjem zasutega rova. Pri tem so prišli najprej do štirih rudarjev, ki so bili še živi, pozneje so rešili še tri, torej skupaj sedem rudarjev. Bili so popolnoma izčrpani in je pravi čudež, da so ostali v globokem rovu brez jedi in vode živi še po tolikih dneh, ko so bili že vsi prepričani, da so mrtvi.

Ali so znamke zdravju nevarne

Pred nekaj leti so dvignili ameriški zdravstveniki velik krik proti znamki, češ, da je nevarna raznašalka kužnih bacilov. Nato je raziskal nevarnost znamke pruski higienik prof. F. W. Bach in prišel do zaključka, da ta nevarnost nikakor ni tako velika. Posebno, ako kupimo znamko tako rekoč iz prve roke, to je na pošti, ni zelo verjetno, da bi bila bolj nesnažna nego mnogi drugi predmeti, s katerimi imamo opraviti. Na vsak način pa bi bilo želeto, da bi bili povsodi, kjer se prodajajo znamke, občinstvu na razpolago ovlaščilci za znamke (mokra goba). Ob sebi se razume, da nihče ne bo z jezikom ovlažil že rabljenih znamk. Filatelisti čistijo in osvežujejo znamke v bencinu in marsikdo misli, da je s tem znamko tudi razkužilo. To je pa zmotno. Razni bacili ostanejo živi v bencinu po več ur in celo po več dni.

Učitelj: »Kje leži Pilzen?«
Gostilničarjev sin: »V naši kleti!«

Profesor se ženi.

Učeni mož piše svojemu bodočemu tastu: »Moje imenovanje za kustosa v muzeju za zgodovinske starine je gotovo najlepše priporočilo, da mi zaupate vašo hčerko.«



Komisija Zveze narodov, ki bo »preiskovala« vzroke vojne v Mandžuriji. Člani so: zgoraj Nemec guverner dr. Schme, Francoz general Claudel; v sredini Anglež Lord Lytton; spodaj Američan Coy in Italijan Aldorandi.



Procesija japonskih žrecov po glavnih ulicah Tokija v svrhu propagande za »sveto vojno« proti Kitajcem in zbirajo darove za vojske na bojišču.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas, ki ne plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349.

Službe iščejo

Beseda samo 50 par

Pošten fant

zdrav in krepak — išče kakršnekoli zaposlitve v skladišču, obrti ali trgovini. Je nekadilec, trezen, pošten in vojašine prost. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 408.

Službo dobe

Beseda samo 50 par

Vajenec

za manufakturno trgovino se takoj sprejme. »Commerce«, Tavčarjeva ul. 2/I

Trgovski vajenec

s prim. šolsko izobrazbo se sprejme za 3-letno učno dobo. Hrana v hiši. A. Sušnik, železnica, Ljubljana, Zaloška cesta.

Tesarski delovodja

vešč vseh tesarskih del, s prakso in dobrih izkušenj, se sprejme. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiv, zmogljiv in pošten« št. 392.

Zasluzek

Beseda samo 50 par

Zastopniki

krajevni, za celo Slovenijo kakor tudi za Ljubljano se iščejo za posmrtno zavarovanje. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Pomoč« št. 386.

Dijaki

Beseda samo 50 par

Dijak

iz boljše hiše se sprejme na hrano in stanovanje. Strog nadzor in nemška konverzacija. Naslov pove uprava »Sl.« pod št. 380.

Predtiskana ročna dela za vse!

Stenski prti 7 Din, stenski prti, rdeči ali modro obrobljeni 10 Din, prtički od 1 Din naprej, blazine, milje etc. — Novi vzorci, čist tisk, dobro blago.

Malek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Strukeli.

Vezanje zaves, perila, monogramov etc. Entlanje, azuriranje. — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Pouk

Beseda samo 50 par

Čamernikova

šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto) Prva oblast, koncesionirana Prospekt št. 16 zastoni. Pišite ponj!

Stanovanja

Beseda samo 50 par

Mesečne sobe

odda hotel Tivoli. Cena 260 do 360 Din s postrežbo.

Stanovanje

soba, kuhinja in pritlikline, se odda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 390.

Stanovanje

dve parketirani sobi, kuhinja, kabinet in pritlikline, se takoj odda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 403.

Enosobno stanovanje

suho in čisto, s pritliklinami, se takoj odda. Vodmat, Sušteršičeva ulica 5.

Soba in kuhinjo

oddam. — Idrijska ulica 3.

Prazno sobo

z železno pečico išče gospodična za takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Prazna soba«.

Soba

se takoj odda boljsemu gospodu. Florjanska ulica št. 31/I.

Sobico

z gasperčkom se odda s 1. februarjem trenutek je slišal mirni samski osebi v šentpeterskem okraju. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 375.

Citajte in širite

»Slovenca«!

Vnajem

Beseda samo 50 par

Gostilna

na dobrem in prometnem kraju se vzame v najem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Gostilna« št. 327.

Veliki prostori

220 m², svetli, električna razsvetljava vhod s ceste, v centru, se oddajo, ev. tudi polovica. — Naslov v upravi »Sl.« pod št. 410.

Posestva

Beseda samo 50 par

Prodaj

lepo urejen trgovski lokal na prometnem kraju, z ostalim gospodarskim poslopjem, zraven njiva, travnikov in vinograd. Reflektanti naj se zglasijo pismeno ali osebno pri lastniku. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 346.

Več parcel

po 600 do 800 m² bo napredaj v Mostah, Zaloška cesta. — Napredaj po tudi celo posestvo s hišo. — Franja Snoj, Prešernova ulica, Ljubljana.

Lepo hišo

6-stanovanjsko v Ljubljani, 5 minut od tramvaja, prodam z vsemi pritliklinami za 240.000 Din. Hipoteke 1000 Din. — Mesečni donos 3000 Din; in eno tristanovanjsko hišo za 175.000 Din, hipoteke 100.000 Din, mesečni donos 2000 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Solidna cena« št. 412.

Lepo posestvo

arondirano, v bližini Borovnice, se radi družinskih razmer takoj prodaja. Ponudbe pod »Ugodno« št. 373 na upravo »Slov.«

Stavbna parcela

1200 m², v Štepanji vasi, Kodeljevo, napredaj po dogovoru. Poizve se: Štepanja vas 13.

Razno

Beseda samo 50 par

Zavarovanja

pri mariborski zavarovalnici sprejme zastopnik za Ljubljano in okolico: A. Zupanc, Beethovnova ul. 13/IV. Zahtevajte potniko

Citajte in širite

»Slovenca«!

Glasba

Beseda samo 50 par

Harmonij

dobro ohranjen, se kupi. — Ponudbe poslati na naslov Ciril Venišnik, Škale, Velenje.

Klavirji

Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrstnih instrumentov različnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Uglasevanje in popravila za konservatorij, glasbeno matico in druge institucije izdelava moja trdka. Gre na delo. Točna poizvedba in zmerne cene — tudi na obroke. Izdelovalec klavirjev R. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva ul. 5, Rimska cesta 2.

Prodajmo

Beseda samo 50 par

Napredaj avto Opel

4 PS, v dobrem stanu, za 9000 Din pri Henriku Smuk, Sevnica.

Fizol za kuho

v veliki izbiri od 2 Din naprej v trgovini Sever & Komp., Ljubljana, Gospodarska cesta 5.

ZAHVALA. Ob nenadomestljivi izgubi naše blagopokojne gospe

Ane dr. Gregorčeve roj. Breitfellner

in par dni za njo umrlega sinčka

Albina

izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem, ki so ju spremili na poti k večnemu počitku, darovateljem vencev in cvetja, posebno č. duhovščini in pevskemu zboru Sokolskega društva ter vsem prijateljem in znancem, ki so nam bili v podporo in nas tolažili v teh težkih dneh.

Murska Sobota, dne 12. januarja 1932.

ZALUJOČI OSTALI

Neveste in ženini!

Javorjevo spalnico, črešnjevo spalnico, brstovo spalnico in 2 kuhinji, vse novo, masivno in solidno izdelano, proda po ugodni ceni Fran Martinec, mizarstvo, Skofljica.

Ia orehova jedrca

kg 16 Din v zavrtkih od 5 kg in la orehe v lupini kg 4.25 Din, vreče od 50 kg razpošilja franko naročnik G. Drechsler — Tuzla.

Nova kurnica

za 10 do 15 kokoši, oblana, vse stene nagačene, napredaj po ugodni ceni. Ogleda in cena se izve med 12. in 14. uro v Ljubljani, Prule 8.

Puhasto perje

čisto, čohano po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetju. L. BROZOVIC — Zagreb, Ulica 82. Kemična čistilnica perja.

Namizna jabolka

prvovrstna, 2—3 Din kg, se dobe pri Jeri Kokalj, Šmarjeta, Rimske toplice.

Lanene tropine

prvovrstne kakovosti, 37—38%, mlete, po 195 Din za 100 kg inkl. vreče, kupite do konca januarja t. l. v tovarni olja Hrovat & Komp., Ljubljana.

Kupimo

Beseda samo 50 par

Solne vreče

vsako množino, kupimo. — Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« pod »Sol« št. 387.

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6, II. nadst.

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod v Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Obre

Beseda samo 50 par

Po najugodnejših cenah

se priporoča lesna industrija Fran Martinec, mestni tesar, mojster, Ljubljana-Skofljica, za vsa tesarska, krovna, mizarstva in parketna dela. V zalogi ima vsako količino furnirja, desk, merkantilnih in žaganih tramov in dobavlja v vsaki množini in po najnižjih cenah. Zahtevajte ponudbe.

FOTOAPARATE

svetlovnih trvdč Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Nogavice

rokavice, robce, perilo, torbice, kravate nizke cene, samo pri PETELINC-u

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Telefon 2059

Premog suha drva

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN

Ljubljana, Stari trg št. 32.

Modroce

otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje

Ignacij Narobe

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu).

Oves in koruzo

kupite najceneje pri trvdč A. VOLK, LJUBLJANA

Veletzovina z hitom. Resljeva cesta 24.

Teichertovi stroji

cenjeni po vsem svetu.

Glavno zastopstvo:

Gledališka ul. 12, Ljubljana

Zahvala

Antonije Bučar

Ob smrti naše blagopokojne mame, gospe

izrekamo svojo najtoplejšo prisrčno zahvalo: preč. duhovščini iz Kostanjevice in Sv. Križa, g. dr. Ivanševiću za požrtvovalno zdravniško pomoč tekom dolgotrajne bolezni, vsem onim, ki so jo obiskovali in tolažili, vsem, ki so nam ob težkih urah izrazili svoje sočuvstvo in položili prekrasne vence na krsto; dalje za udeležbo na zadnji poti g. sreskemu podnačelniku dr. Tomšiču in g. ban. svet. županu Jošku Pfeiferju iz Krškega, g. mestnemu županu Gerloviču in zastopstvu občine Kostanjevice, predstavnikom drž. uradov in osnovne šole, deputacijam Sokola, Rdečega križa, gasilske župe in korporativno zastopanim gasilekim društvom iz Kostanjevice, St. Jerneja, Prekoje in Ostroga pod župnim vodstvom in praporom, unif. mešč. gardi, osobito pa mestni gasilski godbi pod vodstvom g. Rabuse-ja za ganljivo lepe žalne koračnice in gg. pevcev s g. dr. Nikom Severjem na čelu za v dušo segajoče žalostinke in končno vsem, ki so jo od blizu in daleč v tako ogromnem številu spremili k večnemu počitku.

Vsem naša iskrena zahvala in Bog plačaj!

Kostanjevica-Kočevje, dne 10. januarja 1932.

Rodbini Lavoslav Bučar in dr. Vilko Maurer.

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

»Tribuni, v Akvilejo odrinemo in nad Istre. Pojdite in sporočite to vsak svojemu oddelku!

»Ukazal si!

Tribuni so sprejeli povelje, dvignili zopet roke in odšli. Naslednji trenutek je slišal Marcus Claudius Marcellus, kako je zaorilo med legionarji v taboru in kako je odmevalo od vseh strani bojovito navdušenje.

»Kaj sem rekel?

»Spočiti so. Težko jih boš krotil, konzul, če bi jih moral držati samo v Akvileji, ki je še neznatno gnezdo,« je menil pretor.

»Ne bom jih!« je zatrdil konzul, prevzet od dobre volje, ki mu jo je povečalo navdušenje, s katerim so sprejele legije njegovo sporočilo.

In jih ni.

Ko je odpoval Marcus Claudius Marcellus, je konzul s tribuni noč in dan delal, in ko je izpolnil legije in jih z vsem opremlil, je dal znamenje. Viharno vzklikajoč so zapustili mediolanski tabor in v dolgih pohodih, ki so trajali nekaj dni, so prišli lepega jutra pred Akvilejo, kar so oznanjale fanfare.

Akvilejčani so se še pravočasno zbrali ob Dekumanskih vratih, odkoder so gledali v ravan in opazovali bližajočo se konzulovo vojsko, ki ni kazala utrujenosti in je ob zvokih fanfar stopala, da so bobnela tla pod njenimi koraki in so se dvigali oblaki prahu, kar je bilo videti, kot bi se vlekla ob črno valjujoči — ki gosta jutranja megla.

»To bi morali videti Istri in Karni in minil bi jih pogum, če jim ga je še kaj ostalo, odkar jih je pome oni dan Quintus!«

»Počakaj, bodo že videli! Konzul pač ne da bi počival v Akvileji, kmalu se jim pokaže!«

»Meniš?

»Kaj menim, nič ne menim, prepričan sem!«

»Da bi imel te večjo srečo kakor Marcellus, potem bi se nam ne bilo treba bati, kaj bo z našo kolonijo!«

»Marcellus je imel smolo!«

»Smolo, a je bil sam kriv! Saj ni nikdar udaril z vso močjo, kakor bi lahko!«

»Manlius prihaja pravi čas, da ne bo okleval!«

»Jaz tudi mislim, da mu zavre kri, ko izve, kaj se je zgodilo s Kvinkejem.«

»O, videli boste, ne bo dolgo in Akvileja bo tako varna, kakor bi bila kje ob Padu!«

»Bogovi naj te slišijo in uslišijo!«

»Čas bi bil, drugače nam ne bo obstati!«

»Res je, kdo naj obdeluje zemljo z veseljem, če pa si od jutra do večera, od dne do dne v skrbeh, kdaj se privali sovražnik, ki ti ne bo prizanesel!«

Tako so ugibali, tako so se pogovarjali kolonisti, ko so pričakovali ob Dekumanskih vratih konzula, legionarji pa so s tribuni vred bili tiho vse dolje, dokler se ni prikazal nekaj sto korakov pred njimi na čelu svojih legij konzul, ponosno in samozavestno jezdeč na konju, kakor bi prihajal sam Mars, odet v rdeči paludamentum, ki je vihral v vetru in je pod njim odseval kovinasti oklep v jutranjem solneju, kakor bi bil ves iz samega suhega zlata.

»Ave, consul! Ave, consul!«

Glasno ga je pozdravljala posadka, glasneje so ga pozdravljali kolonisti, vendar prikriti niso mogli, kar je vse skrbelo: konzul pogreši poveljnika, ki bi ga moral sprejeti. Torej so bili njihovi klici kljub vsemu navdušenju, ki so ga izražali, le nekam zadržani, iz zadrege in potrlosti kakor hladni. Konzulu vse to ni ušlo. Čutil je ob načinu vzklikanja in vsem vzprejemu, da nekaj ni v redu. Tudi iz obrazov je bral, kar so hoteli glasovi prvi trenutek le zamolčati, in zmrčilo se je ob misli, da bi utegnilo biti vse to slab pomen, slabo znamenje zanj in njegove legije...

Ko so se zgrnile in razvrstile pred pretorijem konzulove legije in z njim akvilejska posadka, so stopili pred Aula Manlija Vulsona njeni tribuni in najstarejši je javil:

»Konzul, veselo in težko vest, vse obenem, ti moramo javiti ob tvojem prihodu, dasi bi drugo radi zamolčali in bi bili srečni, ako bi je ne bilo. Poveljnik Lucius Quinctius Flaminius, ki je junaško porazil Karne v njihovem utrjenem taboru na severu ter se vrnil s plenom, je postal nocoj žrtev lepe barbarke, o kateri pravijo ujetniki, da je žena istrskega kralja Epula, ki tabori na Karusadiju nekje. Pred nasipi onstran reke smo našli Kvinkeja obglavljenega in ga dali pravkar prenesti v tabor. Videj ga boš konzul, in prosim te v imenu posadke, ki jo je vodil k zmagi, da se osvetiš za njegovo glavo!«

Aulus Manlius je poslušal in sprejel poročilo, nato je stopil odet v rdeči poveljniški plašč na govorniški oder pred pretorijem in ko si je zaprisegel akvilejsko posadko, je nagovoril legije:

»Vojaki, na meji države smo in vesel sem, da mi je usoda odločila Galijo v upravo, odkoder sem mogel priti v mlado kolonijo, ki nosi ponosno ime po Jupitrovi ptici. Ponosem sem in vesel, da bom mogel to našo skrajno postojanko braniti, ji pomoči, da se razvije v cvetoče mesto, ko se ji ne bo treba bati več barbarov, ki jih bomo, trdno upam, kmalu strahovali! Pretor Marcus Claudius mi je povedal in poročal, kako je tu na meji. Vedel sem, da so težave, ki jih mora spopetka vsaka kolonija premagati, a da je barbarska predrznost tolika in tako objestna, da bi si upala že barbarka — grozno je reči in slišati — obglaviti poveljnika rimske posadke, ne, da je prišlo tako daleč, si nisem mogel misliti! Odveč je tu vsaka beseda, vojaki, da bi vas vnel in podžgal. Prilike same dovolj glasno govore, kaj pravim govore, vpiljejo, kričijo in zahtevajo: bodite pripravljeni na udar!«

Kakor bi udaril ob bron, je končal konzul.